

BAKA BEYOND: meer dan een band alleen

Tekst: Mildred Theunisz

De mix van Keltische en Afrikaanse muziek is niet vreemd of nieuw; denk maar aan Afro Celt Sound System. Waar bij deze groep de elektronische soundbytes overheersen, gaat Baka Beyond, die uit dezelfde vaatjes tapt, heel anders te werk. *East to West* heet hun meest recente cd en dat is een goede aanleiding om eens in het ontstaan (ook al weer 10 jaar geleden!) en de werkwijze van de Engels/Afrikaanse band te duiden.

Het begin

De naam Baka Beyond verwijst naar het Pygmeevolk de Baka uit Kameroen. Naar aanleiding van een documentaire op televisie over dit volk, raakte Martin Cradick zo onder de indruk van hun leefwijze en de rol die muziek daarin speelt, dat hij dolgraag een keer naar hen wilde afreizen. Samen met zijn vrouw Su Hart reist hij in 1990 naar Kameroen en woont gedurende zes weken temidden van dit jager-verzamelaars volk in het tropisch regenwoud van Kameroen. Er waren op dat moment helemaal nog geen plannen om een cd te gaan maken en ook de band Baka Beyond bestond niet. Wel maakte Cradick veldopnames van de muziek en zang van de Baka en ook van de sessies waarin hij samen met de Baka gitaar speelt. Thuisgekomen maakt hij in een geïmproviseerde studio het album *Spirit of the forest*, waar hij aan het originele materiaal viool- en mandolinepartijen en zang toevoegt. Verder produceert hij aan de hand van de veldopnames *Heart of the forest*, dat meer puur materiaal bevat. Ondertussen had de manager van Cradicks oude band Outback hen gecontracteerd voor een festival in Engeland. Dat was problematisch want de band Outback had net besloten om uit elkaar te gaan. Er wordt voorgesteld om op het festival de muziek van *Spirit of the forest* te spelen en de naam Baka Beyond te gebruiken. Binnen twee weken stelt Cradick een band samen en geeft een succesvol concert. In 1993 ontstaat officieel de band Baka Beyond en *Spirit of the forest* haalt grote verkoopcijfers, vooral in de Verenigde Staten.

Filosofie

Baka Beyond bestaat uit vier Europeanen – afkomstig uit Engeland en Bretagne – en vier West-Afrikanen. De specifieke melodielijnen en ritmes van de Baka vormen de basis van waaruit een akoestische mix van Europese

(met name Keltische) en Afrikaanse muziek wordt gemaakt. Cradick is leider van de band en heeft zichzelf, voor zover mogelijk, ondergedompeld in de cultuur, de muziek en levenswijze van de Baka en gebruikt dat om richting te geven aan Baka Beyond. De muziek van de Baka bestaat uit eenvoudige elementen, maar vooral door het samenspel wordt het een complex geheel. Muziek en zang maakt onderdeel uit van het dagelijkse leven en is altijd en overal aanwezig bij de Baka. Het is zowel spiritueel als gewoon voor de lol dat er gezongen en gemusiceerd wordt. De huidige samenstelling van de band kent meerdere invloeden dan alleen die van de Baka maar het is toch nog steeds het kader van waaruit de muziek tot stand komt en gespeeld wordt. Bij de Baka gaat het niet om het individu in muziek; ego's tellen niet. Een te sterk ego kan de energie van het samen musiceren teniet doen. Elke muzikant heeft een bepaalde rol in de band en Cradick ziet het als zijn taak om er voor te zorgen dat binnen die rol ieder zijn creativiteit optimaal kwijt kan. Zo ontstaat er – in de geest van de Baka – een

balans tussen de ontplooiing van het individu én de synergie van het samenspel.

En verder...

Voor Cradick blijft het niet bij muziek maken alleen. Door zijn reis naar de Baka is hij zeer nauw betrokken geraakt bij het voortbestaan van hun cultuur. Verschillende malen is hij al afgereisd naar Kameroen. Zo kwamen de opbrengsten van de eerste twee albums (*Spirit of the forest* en *Heart of the forest*) geheel ten goede aan de Baka. Tezamen met hen wordt van het geld projecten opgezet om cultuur en muziek veilig te stellen voor de toekomst. Verder zijn er plannen voor het opzetten van een gezondheidszorgproject en projecten voor het behoud van het regenwoud. Echtgenote, Su Hart, houdt zich met name bezig met het geven van workshops in Engeland over de Baka.

East to West

De nieuwste cd van Baka Beyond heet *East to West* en bestaat uit goed toegankelijke dansbare muziek afgewisseld met Keltische ballades (à la Altan) op Afrikaanse melodielijnen. Alhoewel op het eerste gehoor het niet nieuw of verassend klinkt, hoor je bij beter luisteren de subtiele vioolpartijen, de pygmeezang en de Afrikaanse percussie die het geheel een heel eigen geluid geeft.

Discografie

Spirit of the forest (1993)
Heart of the forest (1993)
The meeting pool (1995)
Journey between (1998)
Sogo (2000)
East to West (2002)